

PROGRAMMA NU NIET ZWANGER

Een eerlijk gesprek met kwetsbare ouders over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie

Mandy was dakloos, verslaafd en had psychische problemen. Hulpverleners waren druk met het regelen van de benodigde zorg en ondersteuning. Haar kind was ondergebracht bij een pleeggezin. Ongepland en ongewenst werd zij opnieuw zwanger.

Mandy's verhaal is niet uniek. Verpleegkundig specialist Connie Rijlaarsdam kwam vaker in contact met kwetsbare (potentiële) ouders die door een **combinatie van complexe problemen** niet in staat waren een veilige omgeving aan een kind te bieden. Zij waren in beeld bij diverse organisaties, maar niemand besprak met hen of een kind – in deze fase van hun leven – wel zo goed uitkwam.

Connie Rijlaarsdam, werkzaam bij GGD Hart voor Brabant, kaartte dit onderwerp wel aan en voerde met hen een eerlijk gesprek over **kinderwens, seksualiteit en anticonceptie**, met als doel het voorkomen van ongeplande ongewenste zwangerschappen. Ze deed onderzoek naar wat haar werkwijze tot een succes maakte, bereikte in meerdere steden dezelfde resultaten en het programma Nu Niet Zwanger kwam tot stand.

Met **Nu Niet Zwanger** ondersteunen we kwetsbare (potentiële) ouders¹ de regie te nemen over hun kinderwens. Door het gesprek aan te gaan over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. We sluiten aan bij hun leefwereld en kijken samen naar hun vragen, behoeften, barrières en mogelijkheden. Zo kunnen ongeplande ongewenste zwangerschappen worden voorkomen.

Hoe werkt het?

- De doelgroep is vrijwel altijd in beeld van (meerdere) hulpverleners.
- Een hulpverlener legt outreachend, proactief en persoonlijk contact met de kwetsbare (potentiële)ouders. Bespreekt kinderwens, seksualiteit en de consequenties van een eventuele zwangerschap.
- De hulpverlener houdt rekening met de omstandigheden die (potentiële) ouders kwetsbaar maken; neemt de tijd die nodig is, luistert naar hun verhalen en speelt in op hun behoeften.

¹ Denk aan psychiatrische problematiek, verslaving, dakloosheid, verstandelijke beperking, loverboyproblematiek, illegaliteit.

Voor wie is het programma bedoeld?

Het programma zet in op intensieve begeleiding van (potentiële) ouders met een verhoogde kwetsbaarheid door veelal een combinatie van psychiatrische problemen, verslaving, dakloosheid, schulden, een verstandelijke beperking, problemen met loverboy's of illegaliteit. Belangrijkste doel: ongeplande en ongewenste zwangerschappen voorkomen.

- Bij een kinderwens bespreekt de hulpverlener met de (potentiële) ouders vragen als: *“Hoe zien jullie dat in deze situatie voor je?”*.
- Het is belangrijk dat de keuze voor passende anticonceptie **vrijwillig en gemotiveerd** tot stand komt.
- De hulpverlener biedt zo nodig financiële en praktische ondersteuning bij de realisatie van de gewenste anticonceptie.

Wat levert het op?

- Bewustwording onder hulpverleners dat het structureel bespreekbaar maken van kinderwens, seksualiteit en anticonceptie, een **normaal onderdeel** is van de zorg voor kwetsbare (potentiële) ouders.
- Door de persoonlijke benadering ervaart de doelgroep dat er aandacht is voor hun problemen en dat ze **gehoord en begeleid** worden op deze onderwerpen.
- De intensieve samenwerking tussen hulpverleners zorgt voor een sluitend **‘vangnet’** rondom het voorkomen van ongeplande en ongewenste zwangerschappen.
- **Kennis** over anticonceptie, zowel bij de doelgroep als bij de hulpverlening.
- Het programma is succesvol: ruim 80% van de deelnemers kiest ervoor om bewust hun kinderwens uit te stellen door **vrijwillig** over te gaan op adequate anticonceptie.
- De **kwaliteit van leven** van de betrokken (potentiële) ouders en hun familie verbetert; het voorkomt veel persoonlijk leed.
- **Minder hoge kosten** van uithuisplaatsingen van kinderen en begeleidingstrajecten van kwetsbare (potentiële) ouders.

Landelijk programma

De landelijke uitrol van het programma wordt gefinancierd door het **Ministerie van VWS** en is ondergebracht bij **GGD GHOR Nederland**. Nu Niet Zwanger is opgenomen in het landelijk programma Kansrijke Start. Als inhoudelijk expert neemt **Rutgers** deel aan het landelijke projectteam Nu Niet Zwanger. Het landelijk team bewaakt de inhoud en de kwaliteit van het programma en het proces van de landelijke uitrol. Kwartiermakers begeleiden regio's die met het programma starten bij de lokale invulling van Nu Niet Zwanger. Ervaringen en best practices uit de regio worden direct benut om het programma landelijk verder te ontwikkelen.

Meer informatie?

Wilt u meer weten, of bespreekt u graag de mogelijkheden van dit programma voor uw gemeente of organisatie? Neem dan contact op met ons via nnz@ggdghor.nl. Kijk ook eens op onze website: www.nunietzwanger.nl.